MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tas-26 ta' Ottubru, 2005

Citazzjoni Numru. 1164/2002

Dragonara Casino Ltd.

-vs-

Casino Employees' Union u b'digriet tas-26 ta' Mejju, 2004 l-General Workers Union assumiet l-atti minflok Casino Employees' Union.

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni pprezentata fit-18 ta' Ottubru, 2002 li permezz taghha s-socjeta' attrici ppremettiet:

Illi b'Award Nru 1329 datat 30 ta' Awissu 2002 it-Tribunal Industrijali ddecieda vertenza bejn il-partijiet.

Illi tali decizjoni kienet *ultra petita* stante illi d-decizjoni kienet teccedi it-talbiet promoturi b'dan illi gew decizi affarijiet li ma gewx mitluba mit-Tribunal kif jigi amplifikat waqt is-smiegh.

Illi ghalhekk id-decizjoni in kwistjoni hi invalida u minghajr effett.

Ghalhekk jitolbu lil din l-Onorabbli Qorti ghaliex m'ghandhiex:

1. tiddikjara bhala null u bla effett l-Award Nru 1329 tat-Tribunal Industrijali moghti fit-30 ta' Awissu 2002.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti mharrkin ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta' attrici mahlufa minn Anthony Degiovanni, I.D 743339(M) u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet ipprezentata fis-6 ta' Jannar, 2003 li permezz taghha s-socjeta' konvenuta eccepixxiet:

1. Illi preliminarjament l-Award Nru 1329 moghtija mit-Tribunal Industrijali fit-30 t'Awwissu 2002 ma eccedietx it-talbiet promoturi u dunque hija ekwa, valida, gusta, u timmerita li tkun konfermata kif ser ikun trattat waqt is-smiegh tal-kawza;

2. Illi minghajr pregudizzju ghas-suppost, tali Award ekwa, valida u gusta ma gietx accettata mis-socjeta' attrici mhux minhabba r-ragunijiet minnha ddikjarati izda minhabba li tali Award tista' twassal lill-istess socjeta' attrici biex thallas eluf kbar ta' liri maltin lill-haddiema, membri tal-Union konvenuta;

3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta' konvenuta mahlufa minn John Grech Mallia, I.D. 712443(M) u Joe Camilleri, I.D. 152447(M) u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti processwali u l-verbal tas-seduta tal-20 ta' Gunju, 2005 li permezz tieghu l-kawza thalliet ghas-sentenza.

Rat in-noti tal-osservazzjonijiet tal-partijiet.

Ikkunsidrat;

Illi l-atturi qed jattakkaw decizjoni tat-Tribunal Industrijali li nghatat fit-30 ta' Awwissu, 2002. Is-socjeta' attrici qed tghid illi t-Tribunal mar *oltre* l-hekk imsejjha *terms of remit* illi bih kien gia' imsejjah biex jiddeciedi jew kif jinghad f'kazi simili huwa ddecieda *ultra petita.*

Is-socjeta' attrici qed issostni li t-Tribunal kellu biss jeddiciedi jekk kellhiex dritt tibqa' tagixxi kif kienet fir-rigward tat-tqassim tat-*tips* bejn l-impjegati taghha u biex jordna lill intimati li kienu l-*house union* involuti biex tiddesisti milli tiehu azzjoni ndustrijali fuq din il-vertenza. Il-konvenuti qed jeccepixxu illi d-decizjoni tat-Tribunal ma kinitx *ultra petita* u li kienet gusta.

Din hija wahda mill-ftit cirkostanzi fejn il-Qrati Civili ghandhom dritt jissindakaw decizjoni tat-Tribunal u in fatti ma giet intavolata ebda eccezzjoni rigward dan.

Fis-sentenza Sea Services Limited vs Paul Aquilina et deciza fit-12 ta' Dicembru, 2001 din il-Qorti kkummentat hekk;

Kif inghad fis-sentenza Joseph Micallef vs Stivala Distributors Limited (PA 14 ta' Frar, 2001) fi kwistjonijiet ta' tkeccija ngusta mill-impjieg din il-Qorti ma ghandhiex gurisdizzjoni u ma tista' tissostitwixxi d-diskrezzjoni taghha ghal dak tat-

Tribunal Industrijali u dan iktar u iktar fid-dawl tal-Artikolu 31 tal-Kap. 266 fejn l-istess Tribunal ghandu fil-procedura tieghu jizgura illi ssir gustizzja skond il-mertu tas-sustanza tal-kaz u bla hsara tar-regoli tal-gustizzja naturali.

Illi ghalhekk fid-dawl tal-premess is-sentenza John Holland et noe vs Julian Schembri (Appell Civili 20 ta' Mejju, 1991) stabbilit il-gurisdizzjoni ta' dawn il-Qrati limitatament ghar-ragunijiet segwenti;

Dn il-Qorti ghandha gurisdizzjoni limitata ghal meta t-Tribunal Industrijali tmur ultra vires u/jew meta ma tkunx assigurata li l-gustizzja ssir skond il-mertu tas-sustanza tal-kaz u li tkun saret bla hsara ghar-regoli tal-gustizzja naturali u/jew meta t-Tribunal jaghti xi sentenza kontra xi ligi miktuba jew xi att iehor li jkollu forza ta' ligi li jirregola l-pagi u pattijiet u kondizzjonijiet ohra ta' mpjieg.

Tal-istess portata hija s-sentenza Reno Alamango vs Mary Rose Ciantar (Appell Civili 29 ta' Mejju, 1991) fis sentenza Montalto vs Clews (PA 26 ta' Mejju, 1987) jinghad illi;

Mis-suespost titnissel necessarjament il-konkluzjoni illi l-gurisdizzjoni tal-Qorti fir-rigward tat-Tribunal Industrijali hija dupplici. F'dawn iz-zewg vesti l-Qorti ghandha l-gurisdizzjoni li tissindika t-Tribunal u li tara li dan jimxi skond il-ligi u josserva l-Kostituzzjoni ta' Malta. Il-Qorti ghandha d-dritt li tissindika meta tkun hekk giet mitluba u adita li t-Tribunal agixxa fil-limiti tal-ligi illi in forza taghha hu kostitwit. Evidentement imbaghad ghandha s-setgha li tara li t-Tribunal bl-ebda mod ma kiser xi wiehed mid-drittijiet fondamentali tal-bniedem. (vide Borg D'Anastasi vs Decesare et Vol LXIII-iii-753 u Vella Gatt vs Cassar - PA 24 ta' Marzu, 1997).

Ghalhekk l-uniku kompetenza ta' dawn il-Qrati (hawn kienu qed jitkellmu f'kazi ta' tkeccija ngusta izda dan jista' jkun

applikabbli ghal kazi ohra bhala principju) huwa dak ta' *judicial review* – ara s-sentenzi Dottor Vincent Falzon noe vs Isabelle Grima - Vol LXXVII-ii-292 u Privitera vs Bonello – 11 ta' Frar, 1993 fejn intqal li ghalkemm tribunal jista' jinghata b'ligi specjali l-gurisdizzjoni esklussiva biex jiddeciedi kazi specifici, il-Qrati ordinarji xorta huma kompetenti li jissindikaw l-operat tat-tribunal izda limitatament ghal dik li hija; a) eccess ta' gurisdizzjoni b) non-osservanza tal-istess ligi kostitwita u c) non-osservanza tal-principji naturali tal-gustizzja.

Il-kaz inqala' meta s-socjeta' attrici mpjegat numru ta' haddiema godda fl-1999 u dawn gew imweghda li jiehdu parti fit-tqassim tal-hekk imsejjah tronc. Il-*Union* konvenuta oggezzjonat ghal dan u fl-10 ta' Novembru, 1999 kienet tat avviz ta' azzjoni ndustrijali. Ghalhekk il-kaz spicca quddiem it-Tribunal Industrijali fuq talba tas-socjeta' attrici. It-Tribunal gie mitlub mill-atturi biex *jiddeciedi illi l-kumpanija ghandha dritt timxi bil-mod li qed tipproponi li timxi u jordna lil CEU illi tiddesisti minn kuill azzjoni ta' opposizzjoni.* Il-konvenuti rrispondew illi *s-socjeta' kummercjali Dragonara Casio Limited m'ghandhiex dritt tibdel is-sistema prezenti tat-tronc, li l-istess socjeta' ma ghandhiex dritt tiehu parti minnu u li t-tronc ghandu jinghata shih u cioe' mija fil-mija lil-haddiema kollha u b'mod esklussiv tal-Gaming Section biss.*

It-Tribunal iddecieda illi;

1. Is-sistema tat-tronc ma setghetx u ma tistax tinbidel u tinkludi mpjegati godda tad-Dragonara Casino Limited minghajr il-kunsens tal-partijiet firmatarji tal-ftehim originali; ghall-istess raguni t-tribunal isib u jiddeciedi illi t-talba originali tas-CEU biex it-tronc kollu jkun allokat lill-Haddiema kollha tal-Gaming Section biss hija inaccettabbli;

2. Ghandha tinstab soluzzjoni biex l-impjegati l-godda,

specjalment tal-Gaming Section jippartecipaw bi dritt mill-beneficcju tat-tronc;

3. Dan ghandu jsir preferibilment qabel izda mhux aktar tard mill-ftehim kollettiv gdid;

4. Il-hlasijiet li saru fil-mori tal-kwistjoni ma ghandhomx jigu rifuzi.

Mill-ewwel hu car li ghalkemm it-Tribunal kellu zewg talbiet, ghal xi raguni hass li kellu jaghti erba' decizjonijiet fis-sentenza tieghu u dan palesament jikkostitwixxi decizjoni *ultra petita*. Huwa principju bazilari legali li l-gudikant ghandu jiddeciedi fuq it-talbiet li ghandu quddiemu u mhux imur *oltre* dan; ghalkemm jista' jhoss li t-talba tkun eccessiva u jiddeciedi li jaghti rimedju inqas minn dak mitlub – u meta jaghmel dan ghandu jghid ghaliex qed jaghmel hekk. Ma jistax zgur jaghti iktar minn dak mitlub. It-Tribunal f'dan il-kaz kellu jiddeciedi jekk is-socjeta' attrici setghetx tqassam it-tronc kif kienet qed tipproponi hi jew le; it-tieni talba dwar it-twaqqif ta' azzjonijiet industrijali proposti hija konsegwenzjali. Ghalhekk certament li l-ahhar tlett decizjonijiet huma *ultra petita.* Kif jghid il-Malti huma *pjacir mhux mitlub* u f'dan il-kaz mhux nofsu izda *kollu mitluf*.

L-unika diffikolta hija jekk l-ewwel decizjoni u cioe' li l-ftehim kollettiv kellu jigi osservat u allura l-impjegati godda ma jippartecipawx fit-tronc hijiex inkluza fit-talba. Huwa car li l-mod kif it-Tribunal esprima ruhu meta ta d-decizjoni huwa ghal kollox differenti mill-mod kif gie mistoqsi jirrispondi l-kwezit u kundanna ta' min jafda decizjonijet legali f'persuni li ma ghandhom ebda tahrig legali. Dawn it-tip ta' sentenzi flok isolvu l-problemi jikkawzaw ohrajn godda. It-Tribunal kellu biss jghid iva jew le u jispjega ghaliex. Minflok qal li s-sistema ma tistax tinbidel. Wiehed jifhem li meta qal hekk ried jghid li allura s-socjeta' attrici ma kellhiex dritt tibdel is-sistema

ghaliex impjegat nies godda u allura rrispondiet negattivament ghall-mistoqsija li kellu quddiemu. Ghalkemm kif intqal il-mod kif irrisponda kien wiehed difettuz ghall-ahhar, il-Qorti thoss li r-risposta nghatat b’mod li wiehed jifimha u ma kinitx lill-hinn mit-talbiet tas-socjeta’ attrici lit-Tribunal. Ghalhekk fuq dan il-Qorti m’hijex ser tiddeciedi adesivament ghat-talba attrici.

Ghal dawn il-mottivi l-Qorti tiddeciedi l-kawza billi fil-waqt li tichad parzjalment l-eccezzjonijiet tal-konvenuti kif ser jidher mid-decizjoni, tichad it-talba attrici fir-rigward tal-ewwel paragrafu tas-sentenza tat-Tribunal Industrijali tat-30 ta’ Awwissu, 2002, izda tilqaghha fir-rigward tat-tlett paragrafi l-ohra.

Spejjes jinqasmu fi kwoti indaqs bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------